

# NOVA DOBA

Izboja vsak torek, četrtek in sobota. — Cena: Za celo leto 56 K, za pol leta 28 kron, za četrt leta 14 K, za 1 mesec 5 kron. Posamezna številka stane 60 vinarjev. Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Nebankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Stroumajerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 45 v od 1 mm, za poslana, nanašala občnih zborov, naznanila o smrti, zahvale itd. 75 v od 1 mm, za reklamne notice med tekstem 3 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 6 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

## Na delo!

I.

Smo še le v sredi januarja, ko bi morali biti na oknih ledene rože, pa se že podijo nad nami topli, vlažni oblaki, včasih je že prav pomladno toplo. Zdi se nam, kot bi hotela na pragu prvih volitev v Jugoslaviji tudi narava prispevati k pomlajenju našega javnega življenja.

In res nam je veselo v srcu, ko prihajamo na deželo med svoje stare in nove somišljenike in sodelavce, pa najdemo skoro povsod samo pomlad, prerojeno delaželjnost, korajžjo in zaupanje. Mi žal nimamo toliko sredstev, kot nasprotniki, da bi bili lahko vedno v stiku s svojimi ljudmi in to nas žalibog marsikdaj odtuja. Bili smo si že res v skrbeh za našo stvar, ko so vedno in vedno prihajali glasovi, da se naše vrste redčijo in da ljudje kar trumoma prehajajo v druge tabore, ostali pa obupujejo in nerajajo — z rokami navzkriž.

Danes se radi kesamo in priznamo, da smo preveč verjeli tem črnogledom, ki so s svojimi tarnanji le opravičevali svoje grehe radi komodnosti in lenobe, s katero so odganjali naše pristaše v druge stranke. Kajti, kamorkoli smo zadnje dneve prišli na zaupne sestanke in shode, povsod smo se prepričali, da se vsi stari in novi nasprotniki le veliko ustijo, pa malo storijo, naši najboljši pa so še strnjeni, ideje našega programa — državne edinstvenosti, naprednosti in demokracije pa so v ljudstvu že tako trdno ukoreninjene, da smo lahko popolnoma zadovoljni in upravičeno ponosni na svoje enoletno državotvorno delovanje. Popularnih lavorik pa nismo nikdar iskali, ideje so prodirle v najširše plasti naroda in to nam zadostuje!

II.

Zato se čutimo tudi dovolj močne, da sežemo povsod v občinski volilni boj. V tem boju bomo imeli to ugodnost, da so v večini občin razumnejši in misleči na naši strani, vsi idealni in izkušeni javni delavci so naših misli, ne bo jim torej težko, pridobiti tudi one, ki še niso vstopili v našo stranko, pa jim je mar blagor občine in države. V neštevitih občinah smo se zadnji čas prepričali, da to delo pridobivanja za našo stvar ni težko, treba je samo malo požrtvovalnosti in dobre volje.

Delo je pa potrebno in vsak, komur je mar blagor troednega naroda SHS in države v bodočnosti, mora na plan, ker je vsak dan več nasprotnikov, ki se skrivajo pod vse mogoče plašče in bodo govorili stopili v boj z najrafiniranejšimi sredstvi, da preselijo ljudstvo in tako iz-

rabijo težave, v katere nas je vrgla volja. Tajništva JDS v Ljubljani, Mariboru in Celju so sedaj dobro organizirana, somišljeniki se toraj lahko vsak hip obrnejo na nje za nasvete, informacije, posredovanje pri vseh oblastvih in govornike za sestanke, četudi samo zaupne, kamor pride le par najzanesljivejših in zavednih pristašev. Ura dela je prišla in mi ne smemo kot vladajoča stranka zamuditi ne enega trenutka v brezdolju; prevelika je odgovornost, ki smo jo prevzeli. Pri tajništvih pa imamo sedaj tudi dovolj požrtvovalnih mož, ki so pripravljeni iti kadarkoli na deželo, da pomagajo našim ljudem v volilnem boju.

III.

Največje breme pa leži seve na krajevnih činiteljih. Mnogo naših zmožnih, najboljših pristašev se izgovarja, da niso za politično delo, da jim brani poklic javno nastopiti, da imajo tam že nasprotniki vse v rokah in podobno. Ti in podobni izgovori niso nikjer utemeljeni. V Sloveniji je danes, ko še tičimo tako zelo v duhu klerikalizma, politično delo obenem kulturno. Mislimo, da se tega vsi naši duševni delavci dobro zavedajo in s tem tudi svojih dolžnosti. Saj vsak hip čutimo, v kako ozki zvezi je kultura s politiko. Ali je sploh mogoča kultura, če bo država tičala v klerikalnih krempljih? Smo že pozabili, kako so delali klerikalci n. pr. z ljubljanskim gledališčem, ko so še imeli na Kranjskem absolutno politično oblast, kako so pod Sušteršičevo ero uničevali šolstvo, preganjali učitelje, poklicali v ljubljansko občino Nemce itd., itd.? Je-li morda klerikalizem v jedru danes drugačen, kot je bil pod Sušteršičevo vladjo? Tisoči klerikalcev, ki so leta 1914 v Unionu divje ploskali Sušteršiču, ko je v duhu razbil Srbom lobanje, so danes gotovo isti, kot so bili tedaj! Ali ni potem sveta dolžnost vsakega Slovenca, da onemogoči pristašem takšne stranke vstop v občinske odbore?

IV.

Boj bo marsikje oster in gotovo ne bo prijetno boriti se z ljudmi, ki jim ni niti nedolžna rodbina sveta, ki se ne strašijo nobenega, še tako ostudnega orožja, zahrbtnosti, laži, obrekovanja, osebnega natolcevanja, zmerjanja po časopisih, prižnicah, shodih, da vsega se bodo poslužili bivši politični mojotci, ki bi morali pridigati krščansko ljubezen — ker — težko, težko je umeti... še težje, dati pri življenju vajeti iz rok. — To imejmo v tem boju vedno pred očmi in razumevamo. Saj v boju smo preizkušeni, na rožicah pa itak nismo imeli nikdar postlano.

Ali jaz mislim, da je ta mirnost pri srbskem kmetu upravičena in se mu ne more šteti v greh. Drugo pa je vprašanje, ali je upravičena tudi pri srbski inteligenci, osobito danes, ko so se razmere korenito spremenile.

Posebno je treba poudariti, da je opaziti na srbskem kmetu naravnost kolosalno hlastenje po novih idejah. Uvesti dobro zadrugo ali dobre kmetijske stroje ali kakoršnekoli popolnejše naprave, to menda nikjer v svetu ne gre tako lahko, kakor pri srbskem kmetu. Na mah razume in uvidi prednost vsake nove iznajdbe ali vsake moderne naprave. Ako še vkljub temu njegovo gospodarstvo ni povsod urejeno, kakor bi bilo želeti, tedaj je za to v prvi vrsti srbska inteligenca odgovorna. Kajti z žalostjo mora človek opaziti, da se razlikuje večina srbske inteligence od srbskega kmeta, kakor noč od dneva. Tam velika treznost, mirnost, marljivost, neobičajno velik smisel za vzajemno, združeno delo in za napredek, pri inteligenci pa silno razvit čut za pridobivanje gospodarskih koristi, premožnega smisla za politično strankarstvo in premalo temeljite delavnosti. Naideš med njimi občudovanja vredne, božanstvene ljudi, n. pr. znameniti zadrugar Avramovič, toda to so prave bele vrane! To so izjeme, to so pristni sinovi srbske-

Bati se nam ni nikogar. Daleč so že za nami časi, ko uradniki sploh ni smeli imeti političnega prepričanja, najmanj pa protiklerikalnega. Danes živimo v svobodni državi in videli smo, da so sinesli državni uradniki v najkritičnejših časih govoriti celo na shodih komunistov, ne da bi se jim skrivilo lasu. — Zato pa kličemo na plan vso našo inteligenco, ki bo pač vedela, kje je sedaj njeno mesto, kje je resnost in volja za pravo državno politiko. Saj stopamo v boj za državo, pri tem delu pa ne sme noben pošten državljani manjkati. Nikdo naših ljudi naj tudi ne stoji ob strani radi osebnih skromnosti, vsakdo mora stopiti na ono mesto, kjer ve, da bo lahko s svojimi zmožnostmi sodeloval.

Verujemo v zdravje našega naroda, v zmago svojih idej in zato pozdravljamo sredi dela prvo pomlad, ki vstaja v mišljenju naroda v novi domovini!

Razpniimo torej jadra — pa na delo!

— n.

## Proti sedanjemu načrtu za valutno reformo z dvočlennim novcem 1:4.

Trgovsko obrtna zbornica v Ljubljani izjavlja: Sedaj, ko stopa valutno vprašanje v odločilni stadij, je gospod finančni minister prišel s predlogom, da se izdajo bankovci, ki se glase na eni strani na en dinar, na drugi na 4 krone. Glasom časopisnih poročil se ta načrt utemeljuje s tem, da bi bilo to efektivno zamena kron ali pari in da posestniki kron pri tem ne izgube ničesar. Proti tej nesporeni rešitvi valutnega vprašanja protestiramo z vsem povdarkom ter se izrekamo zoper tako reformo iz naslednjih razlogov:

Stoječ na stališču, da treba odklanjati v sedanjem času vsako relacijo, ker pomenja le samovoljnost, ki vodi do izgube premoženja pri veliki večini prebivalstva; konstatiramo, da sedanjí načrt finančnega ministrstva dekretira faktično relacijo, ki je tem ugodnejša, ker onemogoča kroni za vedno opomoči si. V to relacijo zakovana krona se ne more nikdar dvigniti čez 1/4 dinarja. Ali ni to relacija med krono in dinarjem? Če vzamemo danes vrednost dinarja zgledoma z 20 centimi švicarskega franka in krone s 5, je dinarju mogoče dvigniti se do normale za 80, kroni pa le za 20 točk. Od celotnega imetja v kronah tako za vojne kakor pred vojno nastalega ne le krožeči gotov denar, ampak tudi hranilne vloge, prihranki vseh vrst, terjatve,

ga kmetijskega ljudstva. Ogromna večina pa se da pod vplivom takozvane zapadne kulture vladati od zlatega teleta in to navadno v tako nelep obliki, da začne groza obhajati človeka, ki se je že vživel v plemenitejšo mišljenje o gospodarskem udeleževanju.

Pod temi utisi sem šel v Beogradu v družbo slovenskih uradnikov in politikov in sem imel največje veselje, ko sem opazoval, kako je vplivalo moje opisovanje srbskih kmetijskih razmer na moje ožje rojake. Skorajda se je slišalo, kako se je temu in onemu odvalil kamen od srca, ko je vzkliknil: »Hvala bogu, da ni tako slabo, kakor sem doslej mislil!« Resnici na ljubo pa moram povedati, da večina gospodov mojim besedam ne bi bila verovala, kajti zdela se jim je, da v svojem jugoslovanskem navdušenju pač močno pretiravam. Toda moje poizvedbe je potrdil Petovar. A najbolj je vplivalo, ko je vse to potrdil tudi naš mariborski rojak dr. Koprivnik, ki je živel kot avstrijski vojak tri leta v Srbiji in točno pozna razmere v največjem delu stare Srbije. Koprivnik nam je tudi pripovedoval, kako očarani so bili Nemci, ko so začeli spoznavati srbskega kmeta. In nek nemški general se je ob priliki nekega nagovora izjavil baje sledeče: »Ich muss gestehen, dass mir der serbische Bauer

vrednostni papirji, bi se z jednim mahom uničilo 3/4 sedajne nominalne vrednosti, ne da bi vsled tega tako močno oškodovani posestniki kron in kronskih vrednosti dobili najmanjše zasiguranje, da se nova novčanica vzpne do večje kupovalne sile. Prebivalstvu bi se pač vzelo tri četrtnine vrednosti, ne da bi imel garancije, da bo potem mogel tem ceneje živeti. Po takem načrtu finančnega ministrstva izvedena reforma bi neizbežno vodila do splošne trde podražitve vseh življenskih potrebščin. Številčna fikcija, ki hoče po mnenju ministrstva vzdrževati staro vrednost krone, ne bo v stanu vstavljanja se o Dinar živlega gospodarskega življenja. Za bo cen v kupčiji ne more veljati dobra namera dekretujočega ministrstva marveč bo z neizprosno silo odločila o usodi tega dvočlennega novca neustavljiva moč ekonomskega življenja. Praksa zadnjih let nas je mogla dovolj naučiti, da ni ne držati ne izpreminjati cen z najbolje misljenimi naredbami. Z vso odločnostjo odrekamo borzi v Beogradu zvanje, da bi ob tako usodni odločitvi služila za izključno merilo vrednosti krone proti dinarju. Ni dvoma, da bi vrednost dinarja takoj padla čudovito, čim bi finančni minister napovedal zameno al pari. Vsakemu poznavalcu gospodarskih prilik v naši domovini je dobro znano, da kupovalna sila krone uspešno tekmuje z ono dinarja v Srbiji, da si dostikrat vidni vplivi, ki merijo na devalvacijo krone in ugodovanje dinarja. V importni kupčiji se je skoraj redno kupovalo za krone in s tem ščitilo vrednost dinarja na inozemskem trgu. Po sedanjih izkušnjah moramo z gotovostjo računati s tem, da bi po izvršeni reformi v najkrajšem času to, kar velja danes eno krono, stalo potem en dinar. Smatramo za neprimerno, da se danes definitivno določi relacija za krono in dinar, ker se ne da niti najmanj premeriti posledica take akcije. Nameravana končna ureditev bi bila sedaj le eksperiment, kateri bi mogel izzvati v naši mladi državi gospodarske katastrofe in politične nepravilnosti. Danes že obstoji občutno pomanjkanje gotovine. Z izvedbo tega načrta pa bi zadobilo pomanjkanje gotovine še vse večji obseg. Cene bi se dvigale stremeče na nivo dinarja, gotovine pa bi bilo le četrtnina.

Ker je treba, da pridemo vendar enkrat do novih novčanic in preprečimo stanovitni priliv falzifikatov, ponovno zahtevamo, da se krona potegne iz prometa ter zamenja al pari z novo novčanico. Da se v državi doseže nov-

eine ganz gewaltige Hochachtung ab-zwingt!« (»Priznati moram, da sem pri-siljen srbskega kmeta najvišje spoštovati!«) Q srbski inteligenci pa se je isto-časno izrazil skrajno nepovoljno.

Tudi z različni srbskimi inteligenti sem se razgovarjal o svojih opazovanjih v Šumadiji. Pri tem me je osupnilo začudenje, s katerim so vsprejeli mnogi go-spodje moje navdušenje za srbske kme-tijske razmere. Spoznal sem, da je tista nemška sodba o barbarskem stanju v Sr-biji vplivala končno celo na srbskega in-teligenta s toliko silo, da je tudi ta začel verovati v pravilnost nemške trditve.

Srbski kmet je jedro srbskega ljud-stva, srbskega plemena. To jedro je kljub svoji nepismenosti skozinsko zdravo in je s tem srbskemu plemenu zagotovljeno življenje vkljub raznim kulturnim nedo-statkom srbske inteligence. A v tem vi-dim tudi garancijo za koristno skupno de-lovanje Srbov in Slovencev v enotni dr-žavi. Slovenci kot idealisti najdemo v ne-pokvarjenem srbskem kmečkem značaju, kakor sem ga opazoval v Šumadiji, naj-znamenitejšega zaveznika in sodelavca. Spoznajmo se medsebojno dodobra in lu-bili se bomo. V tej ljubezni pa bodo na-stali za državo in narod najlepši uspehi.

MILOŠ ŠTIBLER:

## Pri srbskih kmetovalcih v Šumadiji.

(Konec.)

Tak je ves narod. Toda zdi se mi, da je to samo posledica nenavadno ugodnih gospodarskih razmer. Ni se treba čuditi tej trditvi. Srbija je bila navezana na uvoz glede najrazličnejših industrijskih izdelkov, to je istina. Pa tudi razna važna živila je uvažala n. pr. kavo, sol, riž itd. In vkljub temu je vladalo v deželi veliko blagostanje, kajti kmetovalčevo delo je zlahka, brez posebnih naporov krilo vse stroške za upravo dežele in za uvoz raznih potrebščin. Tistega groznega hlastanja za vsakdanji kruh ta prirodno bogata in malo naseljena zemlja niti zdaleka ni poznala v tej meri, kakor je to bilo običajno n. pr. v Sloveniji in še dalje proti severu in zapadu. V Sloveniji, pri Nemcih, Francozih in drugih zapadnih ljudstvih je beseda: »boj za vsakdanji kruh« v primeri z načinom srbskega življenja bila v resnici pravilna. Te ugodne življenske razmere so po mojem mnenju prvi vzrok za to fatalistično potrpežljivost, ki jo opazamo na srbskem ljudstvu in ki jo marsikateri od nas šteje med napake Srbov in med srbske nekulturne znake.



čna enotnost, je stremeti za tem, da se v doglednem času zamenja sedanji bankovni dinar za novo dinarsko novčanico po primernem ključu.

## POLITIČNE VESTI.

Italija se noče z nami direktno pogajati. Italijanski ministrski predsednik Nitti je izjavil pri pogovorih v Londonu, da se Italija nikakor ne more neposredno z Jugoslavijo pogajati o rešitvi jadranskega vprašanja, češ, da bi to pomenilo žalitev italijanskega nacionalnega čuta. Italija ve, da Reka je in hoče biti italijanska in da bo prej ali slej postala italijanska. Nitti meni, da se bo Italija v tem oziru pogajala z Jugoslavijo samo s posredovanjem pariške konference, vendar pa želi, da pride do pametnega sporazuma.

Aretacija starčevičanskega politika dr. Dražiča. V Županiji so aretirali dr. Ambroža Dražiča, uglednega in odličnega člana starčevičanske stranke, prijateljice slovenske ljudske stranke, ker je ukradel na dvoru in v muzeju v Beogradu različne važne zgodovinske listine, med temi rokopis sv. Save Nemanjiča, Miroslavljevo evangelje, arhiv kralja Milana I. dr. »Obzor« skuša na vse načine tega svojega »političnega mučenika« oprati; dokazano pa je, da je hotel dr. Dražič, ki je bil kot dijak vodja frankovcev v Zagrebu in sedaj odvetnik v Brčki, te dragocene listine prodati. Odvedli so ga v zapor v Beograd.

Madžarska zarota proti nam. V Pečuhu so odkrili tajno zaroto, katero je organizirala madžarska bela garda. Zarota je imela svoje mreže razprostrate po celi Baranji; vdeleženih je mnogo pečuških uglednih Madžarov in madžaronov. V velikem številu so sodelovali bivši avstroogrske častniki, na čelu njim av. podpolkovnik Riffel, bivši fin. ravnatelj Pallfy in neki Vadrnac ter Bela Fischer. Pallfy je dobival iz Ogrske denar, s katerim je podpiral madžarske uradnike, ki so bili iz službe izstopili; ti so mu služili kot agitatorji. Vadrnac je izdelal koncepte ukazov za belo gardo. Našlo se je veliko orožja in municije. Poglavar Riffel je z Vadrnacom organiziral baranjsko madžarsko posadko za vstajo proti SHS. Ker se preiskave, ki se vodijo v Pečuhu in okolici, niso končane, pričakovati je še nadaljnjih senzacionalnih odkritij.

Italija zaščitnica Turčije. Italijanski listi se zadnji čas bavijo posebno s turškimi vprašanjem. Naglašajo posebno potrebo, da obdrži Turška svoje posestvo v Evropi in da ostane Carigrad sedež kalifata še v naprej. Stojijo na stališču, da ni mogoče priti do miru, ako bi se Turke žalilo s tem, da se prežene kalifat iz Carigrada. Pravijo, da bi le takrat bil prehod skoz Dardanele zasiguran, če ostane Carigrad Turkom. Internacionaliziran Carigrad bi bil vedno povod nesoglasja. Italija torej ne more podpirati nikakih predlogov glede izгона Turkov iz Evrope.

Češkopolski sporazum? Različni češki listi pišejo, da nameravajo poljski politični krogi odpovedati se plebiscitu na Tešinskem in odstopiti mirnim potom Tešinsko ozemlje čehoslovski republik. V zameno bi dobili nekatere pokrajine na vzhodu. Vsi listi soglašajo v želji, da se spor reši sporazumno, kar bi bilo v interesu obeh bratskih držav.

Volitev francoskega predsednika. — Francoska zbornica in senat sta pozvana k narodni skupščini za 17. januarja t. l. v Versailles, kjer se bo vršila volitev predsednika francoske republike za prihodnjih sedem let. Domneva se, da bo voljen Clemenceau.

Meščanska vojna v Bulgariji. Iz Zofije se poroča, da je v posameznih delih Bolgarske izbruhnila meščanska vojna. V Zofiji, Plovdivu in drugih večjih krajih je pričelo meščanstvo ropati po velikih zalogah. Vojaštvo in policija sta brez vsake moči.

Nova mirovna konferenca počne svoje delovanje v sredo, dne 14. tm. V prvi vrsti se bo obravnavalo turško vprašanje. Toraj je jadranski problem za pet odgojen!

Mirovna konferenca se prične nanovo sredi tega tedna. Kakor pri prvi konferenci, se bodo tudi sedaj vršila odločilna posvetovanja v svetli četvorici. V to spadajo Lloyd George, Clemenceau, Wallace in Nitti.

Italijanski vojni minister demisioniral. Iz Rima prihaja vest, da je italijanski vojni minister demisioniral, ker se mu radi odpora ministrskega sveta ni posrečilo uvesti nameravanih velikopoteznih preobnov v italijanski vojski.

Portugalska vlada odstopila. »Agence Havas« javlja iz Lizbone, da je portugalska vlada odstopila.

Cerkveni razkol na Češkem. Na posvetovanju reformirane češke dohovščine dne 8. tm. v Pragi se je z veliko večino sklenila odcepitev češke duhovščine od rimske cerkve in ustanovitev lastne češke narodne cerkve.

Kriza v italijanskem ministrstvu. — »Epoca« javlja iz Milana, da ni daleč čas, ko bo odstopilo pet ministrov sedanjega kabineta. Nitti bo imel po povratku iz Pariza popolnoma preosnovati kabinet, sam pa ostane ministrski predsednik.

## IZ KOROTANA.

Sebi najbližji so celovski Nemci. Ker trpi revno prebivalstvo in delavstvo v Celovcu pomanjkanje v vseh ozirih, posebno pa glede kuriva, odposlalo je troje mož, iskat pomoči po Štajerskem. Premogokopni delavci v Fohnsdorfu so radi volje priskočili na pomoč ter so v svrhu dobave premoga žrtvovali en praznik delu, da s tem odpomorejo svojim koroškim sotrpinom. Iz tega dela se je dobilo 65 ton premoga za celovške revne sloje. Delavci v Fohnsdorfu pa so dobili v zameno meso, v kolikor so ga ti sloji zamogli odstopiti, samo da bi si ti zamogli ob praznikih nekoliko zakuriti. A, pršlo je drugače. Na revne sloje so celovski Vsenemci razdelili komaj 15 ton, ostalih 50 ton premoga pa je šlo v različne urade in pisarne. Ubogo ljudstvo je bilo ozlovoljeno ter je zaropotalo v občinskem zastopu in nek občinski odbornik je predlagal, da naj množica pred vlado protestira. Vsemogočni župan in birokrat Wetzlar pa jih je pomiril, češ, da »z ozirom na časovne razmere« sedaj za to ni prilika. Kaj je pri tem imel pred očmi, si pač lahko predstavljamo: bližina jugoslovanske državne meje, plebiscit, zasedba in drugo! Uspeh pa je bil, da je ubogo ljudstvo ob premog in povrh še lačno! Ali mora biti veselo v tej »prosti demokratični republiki«!

Celovski Nemci za SHS. Pred kratkim je bilo v hotelu Grömmmer v Celovcu tajno zborovanje, na katerem so zborovalci sklenili glasovati za Jugoslavijo. Se jim pač dopadejo jugoslovanski mesni lonci. Čudno je le to, da nemški celovski listi o zadevi popolnoma molčijo!

Božičnice za šolarje so se priredile po vsem slovenskem Korotanu. Tako v Velikovcu, Galiciji, Malem Št. Vidu, Šmarjeti in drugod. Ponekod so otroci uprizorili gledališke igre, deklamacije, petje itd. Z radostjo zremo v bodočnost naše mladine.

Slovensko pevsko in izobraževalno društvo »Edinost« v Škofičah ob Jezeru se snuje. V kraju tik ob meji nemške Avstrije, kjer je slovenski živelj še vedno ogrožen, je bilo res želeli, da se osnuje na najtrdnjši podlagi društvo, ki bo ne le v zabavo, ampak tudi širjim slojem v izobrazbo. Dolžnost slovenske javnosti, zavodov, društev in rodoljubov je, priskočiti temu društvu na pomoč in uveljaviti s tem trden temelj bodočemu društvu, ki bo ena onih severnih postojank, katere imajo braniti naš živelj proti avstrijskemu vplivu. Darila in prispevke je poslati na Josipa Obilčnika t. č. vodjo in ustanovnika v Škofičah ob Jezeru, pošta Logavas na Koroškem, Slovenija.

## MARIBORSKE NOVICE.

Simfonični koncert vojaške godbe dne 9. tm. je sijajno uspel. Götzova dvorana je bila razprodana. Orkester pod vodstvom kapelnika g. Ferdo Herzoga je krasno izvršil svojo nalogo. Občinstvo obeh narodnosti je navdušeno ploskalo. Dirigent g. F. Herzog in pianist Frisch sta dobila vence. Z veseljem konstatiramo, da je Maribor v tem oziru prvi. Koncert je nudil izreden umetniški užitek.

Mestna plinarna v Mariboru je dobila 9. t. m. 30 vagonov premoga. Ako tega premoga ne bi bilo, bil bi Maribor včeraj v temi, ker bi plinarna ustavila obrat. »Straža« in drugi zabavljaji bi si bili svoje napade lahko prihranili.

Mestno gledališče ima v repertoarju za ta teden »Brat Sokol« in »V

Ljubljano jo dajmo« kot ljudsko predstavo, »Morala gospe Dulske« kot delavsko predstavo. Igralsko osebje pa pride dne 17. tm. gostovat v Celje, kjer bo vprizorilo »Niobo«, »Gospod senator« in »Morala gospe Dulske«.

V Leitersbergu pri Mariboru je policija prišla tihotapsko družbo, ki šteje 27 oseb.

## PTUJSKE NOVICE.

Slovenska banka Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru ustanovi v Ptujju svojo ekspozituro. S tem je odpravljena občutna potreba za to staro trgovsko mesto. —

## CELJSKE NOVICE.

Svečana zaprisega novincev. Včeraj v ponedeljek 12. tm. so se svečano zaprisegli novinci katoliške, pravoslavne in muslimanske vere v Celju. K svečanosti je povabil poveljnik major Lj. Kostić tudi predstojnike civilnih oblasti. Po zaprisegi je imel g. major Kostić na vojaštvo lep nagovor, v katerem ga je pozival, naj zvesto čuva orožje in naj bode vsak trenutek pripravljen, braniti našo s potoki krvi izvojevano in osvobojeno domovino.

Celjsko obrtništvo in občinske volitve. Pišejo nam: Celjsko obrtništvo se pridno pripravlja za občinske volitve. Na zadnjem obrtniškem sestanku dne 8. januarja je podal tajnik Občeslovenskega obrtnega društva poročilo o novem občinskem volilnem redu in je temu poročilu sledil zanimiv razgovor zaradi taktike, ki io naj obrtniki uporabljajo pri občinskih volitvah v celjskem mestu in celjski okoliški občini. Za mesto se je takoj sestavil obrtniški volilni odbor, ki ima voditi vse priprave in agitacijo za volitve v okviru Občeslovenskega obrtnega društva. Za četrtek dne 15. januarja zvečer je sklican obrtniški volilni shod v gostilno »pri Kroni« za vse obrtnike-volilce. Z zanimanjem zasledujemo to gibanje. Če bo v Celju obrtništvo nastopilo složno, si bo v očigled svoji številčni moči gotovo znalo priboriti primerno število odborniških mest v občinskem zastopu in se bodo njegove zahteve morale upoštevati.

»Zveza prosvetnih društev« ima dne 14. jan. ob pol 2. uri pop. odbo-rovo sejo v prostorih uredništva »Nove Dobe«. Na dnevnem redu so važni sklepi, radi česar je navzočnost vseh odbornikov nujno potrebna.

Celjski nemški listič prične izhajati dvakrat na teden in hoče postati »vodilni organ« nemštva v naši državi. Veliko si domišljujejo nemški duševni revčki krog tega lističa, ki so ga vsi spodnještajerski Nemci že od nekdaj smatrali kot manjvredno cunjjo, katere glavni namen je bil hujskarija in psov-anje. Če ga sedaj sprejmejo kot svoj »vodilni« organ, jim le čestitamo na takšni pridobitvi!

Iz celjske okolice poroča celjski nemški listič lažnivo vest, da je bil volilni imenik od 23. dec. do 7. jan. razporežen. Dejstvo je, da se je volilni imenik šele te dni končno sestavil in — ker razglas deželne vlade o razpisu obč. volitev še sploh ni izšel — dozdaj sploh ni mogel biti razporežen v svrhu reklamacij. »Vodilni« organ nemštva v Jugoslaviji bi pač že moral biti malo boljše informiran!

Celjski športni klub. Dosedaj so pristopili kot ustanovni člani: Ljubljanska kred. banka, Zveza slov. trgovcev Celje, Češka Union banka in g. Vojko Arko, lekarnar v Celju. Vse prijatelje športa prosimo, da nam vpošljejo ustanovnine po K 200.—.

Ujeta ptička. Tainim potom je tukajšnji policijski oddelek zvedel, da se nahajajo radi tatvine usnja na celjskem kolodvoru meseca avgusta II. in tatvine mobilij na škodo neke Mörtl meseca marca II., osumljeni Mirko Pečovnik, Avgust Košič in Alojz Mijavšek v Bosni. Pri tozadevnih poizvedbah se je dognalo, da se nahajajo isti v Bosanskem brodu, Vinkovcih ali Osjeku. Odposlali so se v to svrhu 4 agenti, katerim se je posrečilo zaslediti Pečovnika v Osjeku in Košiča v Bos. Brodu. Bila sta aretirana in privedena k tukajšnji policiji. V tozadevnem poizvedovanju dognalo se je, da je bil, posebno glede tatvine usnja soudeležen neki železničar Alojz V., koji je bil istotako v nedeljo 11. tm. aretiran ter oddan s Pečovnikom in Košičem vred državnemu pravdnstvu.

Dobrovoljcem! Še enkrat opozarjam na sestanek, ki se vrši 17. tm. (soboto) predpoldne v Narodnem domu v Celju (ne, kakor je pomotoma stale zadnjič, 16. tm.) — Fr. Gorečan.

Učiteljsko društvo za celjski okraj ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 15. tm. ob 9. uri dopoldan v celjski mestni deški šoli po »Učiteljskem Tovarišu« objavljenem spor-edu.

## DNEVNE NOVICE.

Vinski davek na Štajerskem ustanovljen. Ta od deželnega odbora štajerskega s cesarsko naredbo vpeljani nezakoniti vinski davek se je, kakor smo že poročali, tudi v Jugoslaviji pobiral. SLS je sicer nastopala proti temu davku, vendar njeni voditelji niso ničesar storili, da bi se odpravil. Svoj čas bi bilo dr. Korošcu mogoče z eno samo besedo ukaz svoje-ga prijatelja Mončila Ninčiča, ki je ukazal ta davek v Jugoslaviji pobirati, anulirati; zakaj tega ni storil, posebno ker se je tikal davek izključno njegovih najožjih rojakov, Spodnještajercev, si lahko predstavljamo. Tudi za vlade dr. Brejca se ni zgodilo ničesar v odprmo. Tem gospodom bilo je pač prav, da je rasla med ljudstvom nezadovoljnost. Še le naša demokratska vlada je morala priti, da pomete ta Avgijev hlev. Predsednik dr. Žerjav je z vso svojo agilno silo stvar zavaljal tok in tako se je dognalo, da je bil ta davek uveden po pristaših te stranke, ki najbolj napada demokratsko vlado. Če toraj SLS obsoja vpeljavo tega nezakonitega davka, obsoja s tem sama sebe. Z obsojanjem pa še greh ni odpravljen; odpravo istega pa je dosegla demokratska vlada po svojem predsedniku! Od 1. jan. t. l. naprej je pobiranje tega davka ustavljeno. Namesto tega krivičnega davka pa namerava vlada vpeljati enak vžitniški davek na vino in meso v vsej Sloveniji. Z novo naredbo naj bi se odpravila krivica, ki je zadevala proizvajalce vina s tem, da je producent moral plačevati davek tudi od vina, katerega je porabil v lastnem gospodarstvu. — V bodoče torej štajerski vinogradniki ne bodo plačevali tega davka več, kakor istega dosedaj niso plačevali na Kranjskem.

»Branitelj krona«. Ne čudimo se, da »Slovenec« ni zadovoljen z izvolitvijo dr. V. Kukovca v nadzorstvo emisijske banke v Beogradu, čudili bi se v nasprotnem slučaju. Kar se pa tiče v našem listu objavljenega članka »Vprašanje avstrijske denarne veljave«, ki je izšel lansko leto tudi kot ponatis v brošuri, moramo glede zamenjave avstrijske krona za dinar opozoriti, da ni zagovarjal dr. Kukovec (oziroma dr. Semjan, na katerega knjižico se v razpravi nanaša) zamenjave krona za dinar v razmerju 10 : 1, nasprotno se celo proti zamenjavi po takratnem kurzu 2,5 : 1 je navajal na strani 41 in 42 sledeče pomisleke: S tem bi se ne odstranila avstrijska valuta, ampak dinar bi se na ta način potopil v avstrijski valuti. S tem bi uničili dinarsko valuto kakor našo valuto in nam ne bi bilo s tem nič pomagano. Namesto enega slepca bi imeli dva slepca. Papir bi dobil srbsko ime, v njem bi pa ostala avstrijska duša, ki bi nas pod spremenjeno tvrdko dalje preganjala in ogrožala našo bodočnost. Tudi srbski dinar je danes vsled vojske pokvarjen in znači le papirnat denarno veljavo, ki se pa seveda ne da primerjati z našo še bolj pokvarjeno krono. Nepristranski kritik v tem pač ne bode videl zagovora zamenjave krona za dinar sploh, temmanj v tako neugodnem razmerju kakor očita nam »Slovenec«. Smisel dotične po dr. Semjanu (bosanskemu Srbu) posnete razprave je bil, naj se krona sploh ne zamenja, ampak naj se zniža v razmerju s predvojno kupno oeno krono in sicer kot krona, ne da bi se zamenjala krona sploh za dinar. Seveda je to vprašanje rešeno v mirovni pogodbi, po kateri morajo vse nove iz Avstrije nastale države zamenjati krono s svojim novcem v letu dni. Zato se mora misliti sedaj na zamenjo. V tem spremenjenem položaju smo seveda dolžni varovati interese našega ožjega ozemlja in dr. Kukovec je celo predsedoval sestanku 2. januarja t. l. v Ljubljani, na katerem se je soglasno storil splošno znani sklep v obrambo krona.

Aretacija zagrebških uradnikov. V Zagrebu so aretirali dr. Viktorja Benkoviča in pet drugih uradnikov radi kriminalnih protidržavnih pregreškov. Dr. Benkovič je po razpustu zveze javnih nameščencev organiziral tajno združenje



proti državnim naredbam in priredil v Zagrebu več tajnih sestankov. V pokrajinska mesta in tudi v Slovenijo so odšli odposlanci tega združenja, med njimi dr. Benkovič sam. Potek preiskave ne dopušča, da bi govorili o tem več. Vest »Firtava«, da je predsednik dr. Žerjav proti postopanju zemaljske vlade v Zagrebu, ni resnična. Predsednik deželne vlade za Slovenijo, ban in minister za notranje zadeve so v tem oziru vsi enega mnenja.

Prva češka maša se je brala na novega leta dan v Pragi. Prisotnega je bilo veliko ljudstva, ki je z vidno gorečnostjo poslušalo molitve v svojem maternem jeziku.

**Pobožne želje.** Klerikalno časopisje iztuhla vse mogoče kombinacije glede valutnega vprašanja. Poroča celo o krizi v osrednji vladi, o predstojećem odstopu ministra dr. Kramerja in podobno. Dr. Korošcu se morda že zopet sanja o mehkem ministrskem fotelju. No gospodje naj bodo le potolaženi. Valutno vprašanje se bo rešilo, kakor prihaja poročilo iz Beograda, brez vsake krize, katero bi očividno z veliko slastjo porabil »Slovenec«, da zatrobi v svet pesem o »razkolu« v demokratski stranki.

**Uprava emisijske banke.** Vsled časniških poročil, da sta 1 Hrvat in 1 Slovenec voljena v upravni ozir. nadzorni odbor emisijske banke v Beogradu, so prinesli klerikalni in socialistični listi že hudobne opazke o koritih. Če pride do sporazuma o skupni banki za izdajanje denarja za celo kraljestvo, je pač naravno, da bodo vsi deli istega morali biti v njej zastopani, ne zaradi koritarstva, ampak da se varujejo interesi vsega prebivalstva. Sporazuma še pa ni nista niti Hrvat Miroslav Kulmer niti Slovenec dr. Kukovec bila informirana razun po listih o volitvah v upravo banke ter tudi nista izvolitve sprejela.

**Zagreb in valuta.** V nedeljo 11. tm. se je po vzgledu Ljubljane vršilo zborovanje gospodarskih organizacij v Zagrebu, da zavzamejo stališče k zamenjavi krone za dinar. Vsled posebnega povabila udeležil se je zborovanja za Slovence poslanec dr. Kukovec. Zbor je potekel zelo stvarno in so se sprejeli sklepi kakor v Ljubljani 2. tm. Poročala sta zelo temeljito bivši poverjenik za finance Braun in tajnik trgovske organizacije dr. Krajač. V imenu uprave emisijske banke je govoril poslanec M. Kulmer.

**Zveza jugoslovanskih železničarjev** sklicuje na 25. tm. zborovanje Centralnega odbora v Ljubljano.

**Vrnitev jugosl. ujetnikov iz Italije.** Jugoslovanski poslanik v Rimu g. V. Antonijević je izposloval pri italijanski vladi začetek vrnitve naših ujetnikov. Kakor javlja »Times« iz Splita, bo Italija poslala dnevno 200 do 300 jugoslovanskih ujetnikov v Split, in pristavljajo, da je to dokaz, da je Italija spremenila svoje stališče glede dalmatinskega ozemlja. Naša vlada je odredila vse potrebno za sprejem vračajočih se ujetnikov in jim hoče tudi poskrbeti službe oziroma dati potrebnim podporo, kar je le pravično, ako pomislimo, koliko pomanjkanja, gladu, naporov in brezvestnega ravnanja so naši trpini v Italiji prestali.

**Osební železniški promet ob nedeljah.** Obratno ravnanje južne železnice javlja: V nedeljo 11. tm. se vzpostavi osebni promet na južni železnici, kakor ob delavnikih.

**Odločitev o valuti.** Napram vsem dosedajnim vestem o valutnem vprašanju prinaša »Tribuna« članek, po katerem se dosedaj v valutnem vprašanju ni bilo ničesar sklenjenega. Seja ministrskega sveta, pri kateri se bo sklepalo o nadaljnjih korakih v valutnem vprašanju vrši se bržkone še le v torek, dne 13. tm.

**Juridčna fakulteta v Ljubljani** se prične še le z drugim semestrom. Profesor dr. Pitamic, ki se muđi sedaj v Ljubljani, da vodi predpriprave za otvoritev te fakultete, pozivlja vse slušatelje-juriste, ki še niso vpisani in želijo študirati v Ljubljani, da se čimprej vpišejo na filozofsko fakulteto, da ne izgubijo zimskega semestra. V začetku poletnega semestra lahko potem prestopijo v juridčno fakulteto.

**Nikita** — umrla. Pod tem naslovom smo prinesli vest, da je razkralja Nikito zadela kap. Iz Beograda se poroča dostavno, da je vsako okrevanje izključeno in da je vsak hip pričakovati krize.

## DOPISI.

**V Šmarji pri Jelšah** je trški aprov. odbor izročil ves svoj čist dobiček šolskemu vodji in sicer 4138 K 24 v narodni šoli za učila, 700 K pa obrtni nad. šoli s trgovskim tečajem za pisalni stroj. Za priredbo devete učilnice pa je up. učitelj in posestnik Fr. Ferline podaril za nova tla potrebne deske. Kmetijski nadaljevalni šoli s teoretičnim in praktičnim ukom, ki se naj prihodnjo jesen otvori, je okr. zastop namenil za prvo šolsko leto 1000 kron. Tudi krajni šolski svet je sklenil jo vsestransko podpirati s prepostavitvijo učilnice, kurila, zemljišča. Ta šola bo nekaj povsem novega, od narodne šole neodvisnega. Predložen učni načrt, ki je samonikel, zbudil je veliko zanimanje v prirediteljskih uradih v Ljubljani. Ker bo ta šola le za dečke, treba bo ustanoviti tudi deklicam slično gospodinjstvo šolo.

**Poljčane.** Za tukajšnjo šolsko kuhinjo so darovali naslednji gg.: 150 K Franjo Rober iz Maribora, 120 K Josip Kump iz Maribora, 20 K I. Žekar iz Maribora, 20 K Ernest Franke iz Ponikve, 20 K Ivan Hauptman iz Poljčan, 20 K Ivan Grundner iz Poljčan, 20 K Vilko Jerše iz Poljčan, 20 K Josip Grilc iz Poljčan in 10 K František Prelec iz Poljčan.

**Slov. Bistrica.** Tudi politično življenje se začinja v našem mestecu gibati. Za občinske volitve bo menda nastopila enotna lista vseh občanov, ki jim je mar gospodarski razvoj zanemarjenega mesta. — V nedeljo so imeli političen shod socialni demokratje, kateremu so se prišutili tudi nekateri zakrknjeni nemškutarji-kapitalisti in vojni dobičkarji, ker upajo, kot marsikje drugod, priti tam pod streho. Shoda se je udeležilo tudi par klerikalcev, ki so hoteli tam pokazati svojo učenost, katero so jim natrpali pred kratkim v politični šoli, katero je priredil župnik Medved. To omenjamo radi tega, ker so vročerkvni klerikalni petelinčki tamkaj nastopali kot nekaki bistriški Slovenci, pa s svojim nerodnim obnašanjem slovenski stvari prav nič niso koristili in so toraj popolnoma zaslužili blamažo, s katero so morali odkuriti s pozorišča, kjer so hoteli braniti nesrečno klerikalno politiko dr. Korošca, in ker stojimo tudi na stališču, da je treba nasprotne stranke pri miru pustiti.

**Slov. Bistrica.** »Čitalnica« je minulo nedeljo popoldne že tretjič ponovila ljudsko igro »Desetega brata«. Občinstvo je zopet napolnilo dvorano, čemur se ni čuditi, ker so jo igralci tako dobro pogodili, da je prišlo šeststo ljudi igro že tretjič gledat. Krjavelj, Dolfe in Deseti brat so nam ustvarili naravnost klasične tipe, pa tudi drugi igralci nikakor niso zaostajali, tako da bi Čitalnica s tem osebjem prav lahko tudi v velikem mestu žela popolen uspeh. Vsem gospodom in tudi gospodičnam častitamo na uspehu, ki ga žanjejo s svojimi zmoglostmi in veliko požrtvovalnostjo. — Želeli bi le, da bi igre in sploh vse prireditve pravočasno razglasili po časopisih in z lepaki v okolici, da pritegnemo v to lepo se razvijajočo kulturno življenje tudi ljudstvo iz širše okolice, ki se mu sicer ne nudi nikake duševne hrane. Je to velika zadača naše pridne Čitalnice in smo prepričani, da jo bodo člani tudi v polni méri izvršili. — Kot slišimo, bo v kratkem nastopil tudi Čitalničin pevski zbor, ki je bil še edina vrzel v življenju bistriških Slovencev. Z dobro voljo gre vse, četudi je med nami marsikaj, kar nam ni po volji; to pa je povsod, ker smo pač ljudje, nihče pa ne sme radi tega obupavati.

**Rogatec.** Gostilničarju Jan. Brezinskeu je okr. glavarstvo začasno prepovedalo izvrševati obrt, ker je ista državnim interesom na kvar. — To je edino pravilno!

**Žetale.** Tu je pogorelo poslopje posestnika Jurija Krivec. Dne 6. t. m. zvečer je izbruhnil požar brez dosedaj znanega vzroka in upelpli razun poslopij tudi ves živež in krmo. Škoda je velika, posebno ker je bil posestnik zavarovan le za mali znesek. Ljudje še vedno ne vidijo in še vedno premalo upoštevajo napravo zavarovanja. — Tukaj so aretirali znanega verižnika Martina Goriškega iz Žetal ter ga zaprli v Ptuj. Prav tako: po poštenih potih hodimo in pošteno si služimo kruh, ker le s pošteno robo se svobodno hodi po dnevu in pri luči!

**Nadole.** V naši občini je deželna vlada odstavila župana Laha in svetovalca Vogrinca, ker nista imela časa redno opravljati občinskih poslov; pridejo namreč volitve na vrsto in treba je bilo agitirati po stari navadi! Možakoma se tresejo hlačke za njune stolčke — pa ne bo nič več! Konec je veselja! Gerentom je imenovan g. Fric, posestnik v Nadolah.

## TRGOVINA, ORBT IN NARODNO GOSPODARSTVO.

**Molzni tečaj.** Kmetijsko poverništvo namerava letos po deželi prirediti nekaj enotedenskih potovalnih molznih tečajev. Namen teh tečajev je, opozoriti živinorejce na veliki pomen pravilne in čiste molže za mlečnost krav. Poučevalo se bo praktično in teoretično pravilni način molže in poglavitna pravila za oskrbo mlečne živine. Tečaji so brezplačni, udeležence zberejo krajevni faktorji, ki morajo tudi preskrbeti za primeren prostor, kjer se bodo predavanja vršila. Kot udeleženci tečaja pridejo v poštev dekleta, dekle in gospodinje ter mladi fantje. Živinorejske zadruge, kmetijske podružnice in občine, ki želijo v svojem področju takšne podučne tečaje, naj vložijo prošnje za prireditev taistih na poverništvo za kmetijstvo v Ljubljani. V prošnji je navesti, koliko udeležencev se je prijavilo in da je za primeren prostor za predavanje preskrbljeno.

**Mlinarjem.** Urad za pospeševanje obrti ima na razpolago manjšo množino svile za sita št. 7. Interesenti naj se zglase najkasneje do 24. tm.

**Urad za pospeševanje obrti** sprejema stranke samo od pol 9. do 12. ure dopoldne.

**Železo za ključavničarje, kovače in kovinarje.** Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo je sklenila s kranjsko industrijsko družbo na Jesenicah pogodbo, po kateri je družba obvezana odstopiti Uradu za pospeševanje obrti večjo množino raznovrstnega železa. Opozorjamo obrtnike, da takoj priglase svojo potrebo ter dimenzije natančno navedejo. Priporočamo, da več obrtnikov skupaj naroči celo vagonsko pošiljatev in sicer se mora naročiti od vsake dimenzije najmanj 500 kg. Na manjša naročila se ne bomo mogli ozirati, zato priporočamo zadrugam, da za vse obrtnike v njihovem okraju skupno naroče potrebno železo.

## Zadnja poročila

**Posredovalni predlog v valutnem vprašanju.**

Beograd, 11. jan. (LDU). V določilnih političnih krogih so v zadnjem trenutku nastali glede rešitve valutnega vprašanja kompromisni predlogi. Po teh bi naj reorganizirana narodna banka potegnla stare krone iz prometa. V zamenj z novo novčanico se naj porabijo že tiskane novčanice, ki se naj na obeh straneh označijo kot krone. Poleg kronskih naj se izdajo dinarske novčanice. V garancijo za nove bankovce da država banki v jamstvo bone. Podprta bo garancija s tem, da se zastavi del državnih šum. Dosedajno kritje narodne banke služi tudi kot kritje za nove novčanice. »Zlata podlaga« (Münzfuss) ostane za enkrat nerešena za krono in za dinar. Oboje reši parlament. Službeno razmerje med krono in dinarjem ostane še naprej 4 : 1.

**Valutno vprašanje v ministrskem svetu.**

Beograd 11. jan. (LDU). Danes dopoldne in popoldne se je ministrski svet v seji bavil z valutnim vprašanjem. Jutri se nadaljuje razprava.

**Prestolonaslednikova vrnitev.**

Beograd 11. jan. (LDU). Iz Pariza poročajo: Prestolonaslednik Aleksander ostane še nekaj časa na Francoskem. Dan odpotovanja še ni določen.

**Razkritja glede zborabe uradne oblasti na Hrvaškem.**

Zagreb, 11. jan. (LDU). Preiskava proti aretiranim uradnikom se nadaljuje z vso naglico, da se oddajo sodišču v kazensko zasledovanje. Na dan prihaja vedno novo gradivo glede zlorabe

uradne oblasti. Tako je službena depeša poštnege ministra, v kateri je bilo javljeno povišanje plač in prepoved stavke, bila od zagrebške direktije vsem poštanim uradom dostavljena z dodatkom uradniške organizacije, naj se uradništvo ne odzove pozivu glede prepovedi stavke, ampak naj se ravna po navodilih društva. Tako je uradniška organizacija anulirala ukaz ministra. Težko obremenjuje obdolžence tudi, da so se polastili brzjava in telefona v svoje svrhe in razpolagali z njimi, kakor da so sami vlada.

**Neresnične vesti.**

Beograd, 11. jan. (LDU). »Pravda« poroča: Neresnične so vse vesti o odstopu ministra dr. Kramerja in o nesoglasjih v vladi. Valutno vprašanje bo rešeno prihodnji teden. O krizi ni govora.

Beograd, 11. jan. (LDU). Vest o odpoklicu ministra Kristana po socialistih je neosnovana. On ne misli na ostavko.

**Z mirovne konference.**

Berlin, 10. jan. (LDU). »Lokal-anzeiger« poroča iz Berna: Iz Pariza javljajo, da so po izmenjavi ratifikacij ministrski predsedniki zopet imeli zborovanje, na katerem so razpravljali o jadranskem vprašanju. Dr. Trumbić je izjavil, da nameravajo napraviti Reko za svobodno mesto v posebni avtonomni državi.

Pariz, 10. jan. (LDU). Agence Havas poroča: Danes ob 10. uri so bile izmenjane ratifikacijske listine z Nemčijo.

Pariz, 10. jan. (LDU). Agence Havas poroča: Clemenceau, Lloyd George in Nitti so danes zvečer sprejeli poročilo zastopnikov Jugoslavije dr. Trumbića in dr. Žolgerja.

Pariz, 11. jan. (LDU). Razgovor Clemenceauja, Lloyd Georgea in Nittija v jadranskem vprašanju se vrši zapupno.

Pariz, 10. jan. (LDU). Clemenceau je sprejel jugoslovansko delegacijo, ki mu je prednašala vse zahteve jugoslovanske države glede rešitve jadranskega vprašanja. Zahtevala bo tudi, da jo zasliši vrhovni svet.

**Clemenceau pojde na agitacijsko potovanje.**

Pariz, 10. jan. (LDU). Clemenceau namerava, čim to izvoljen predsednikom francoske republike, potovati v zedinjene države, da uvede kampanjo za mirovno pogodbo in zvezo narodov.

**Aretiran poročnik.**

Berlin 11. jan. (LDU). Sinoči je bil na cesti aretiran poročnik Bries, ker je osumljen, da je bil soudeležjen pri umoru znane komunistične agitatorice Roze Luxemburške. Na stražnici si je poskusil prerezati žile in se je težko poškodoval.

## RAZNE VESTI.

V Krakovu je umrl poljski pesnik Kazimir Gliniski v 66. letu svoje starosti.

**Stanovanjska beda v Londonu.** — V Londonu bodo postavili nad 1000 lesenih hiš z enosobnimi stanovanji, da odpomorejo pomanjkanju stanovanj. To bo stalo čez 1 milijon predvojnih kron.

**Ruski begunci v Jugoslaviji.** Boljševiki so zavzeli Odeso. Vsled tega je postala evakuacija Odeše neizogibna. Zavezniške vlade so radi preskrbe beguncev vprašale tudi Jugoslavijo, ali bi sprejela del teh beguncev. Vlada ni mogla dati odklonilnega odgovora in tako bo en del beguncev iz Odeše našel zavetje na jugoslovanskih tleh.

**Nemški Will — fagmer.** Po vesteh iz Berolina odposlal je Viljem II. odposlanca k predsedniku peruanske republike v Limo, kateri bi se naj razgovarjal radi naselitve Viljema in njegove rodbine v tej republiki. Nakupiti hoče velika zemljišča in ustanoviti obsežne iarme.

**Italijansko človekoljubje.** Iz Reke se poroča, da je tamošnja aprovizacija vse Jugoslovane izključila od preskrbe z živili.

**Nova nalezljiva bolezen.** Iz Verone prihaja vest, da se širi po Italijanskem nova, influenci podobna bolezen, ki jo imenujejo »nona«. Bolezen se začinja z zaspanostjo, napade vse živčevje in konča ponajveč smrtno. Posebno se je razvila dosedaj v južni Italiji, pa tudi v Rimu so jo konstatirali.



**Zdravilo zoper legar.** Slovenski ameriški list »Glas Svobode« piše, da je neki dr. Benito Sanches v Mehiki iznašel novo zdravilo, katero ozdravi legar v 48 urah. List dostavlja, da je iznajdba povzročila veliko senzacijo.

## Vrl jugoslovanski vojak.

»Medjumurske Novine« prinašajo sledečo zanimivo sliko:

Neka gospodična, ki se je vozila s svojo prijateljico iz Zagreba v Čakovec, pripoveduje: »Med vožnjo poslušave pogovore naših sopotnikov. Med njimi sedi vojak, mlad mož, kot jabolko, govori pametno in premišljeno.

Pelje se iz Valjeva v Srbiji na dopust preko božičnih praznikov; doma je v nekem selu varaždinske okolice.

Posebno presenečene smo bile ob pripovedovanju tega mladega moža, ki je prav pristrčno in razumno opisoval svoje vojaško življenje. S kolikim spoštovanjem je govoril o svojih častnikih, o njih blagem postopanju z vojniki in vojaški vzgoji. Pravi: Lepo in dobro nam je, pazijo na nas kot na deco. Nikjer ni onega tujega, hladnega in oholega postopanja, ne prihajajo pred nas naši častniki nadutega lica in mrkega čela, ampak stopajo med nas kakor med svoje brate.

Posebno pazijo na nas mlade »rekrute«, dovoljujejo nam, da zjutraj malo dalje pospimo, kot starejši vojniki.

Ko vstajamo ali gremo počivat, molimo skupno »Oče naš!« Učijo nas pevati vse naše junaške pesmi, a največ pojemo »Lepa naša« in »Hej Slovani!«

Redkokada, da katerega kaznujejo, pa tudi nimajo vzroka. Dobri so nam in mi stremimo za tem, da vsem njihovim poveljem natančno ugodimo.

O tamkajšnjem srbskem narodu pripoveduje ta vrl vojak vse najlepše.

Pravi, kako je ta narod marljiv, čist in gostoljuben, kako ima naše vojake rad v svoji hiši, kako jih sprejema z veseljem in kako povprašuje po naših krajih.

Z neko boleščjo pripoveduje, kako je ta narod oškodovan na obleki, perilu in drugem, ker mu je kleti sovrag Švab in Madjar vse oplenil in odvelkel.

Pa hitro dvigne ponosno svojo glavo ter začne ognjevito in uverjeno govoriti o srečni bodočnosti Jugoslavije.

Četudi nimamo sedaj še vsega, kar rabimo, vendar danes noben narod ne plava v izobilju in presreči.

Iz vsega razumnega in treznega pripovedovanja tega vojaka sem se uverila, da je naša vojska, naša bramba, naš ponos, postavila svoje temelje na zdravo podlago in pogodila pravo pot v odgoji mladih vojakov.

Srečna je bila misel, da so naše mladence iz naših kraljev namestili po Srbiji in Macedoniji, one od tam pa pri nas. Na ta način pridemo najhitreje do medsebojnega spoznavanja in razumevanja.

Tudi mi v Čakovcu imamo vojake iz Macedonije in želimo, da bi tudi oni, ko bodo šli k svojcem na dopust, ponesli lepe spomine in dobre vtise naših častnikov in naroda, s katerim hočejo biti v vsakdanjem stiku. Želimo, da bi jim bilo njih vojaško življenje pri nas tako ugodno, srečno in veselo, kakor je isto naše mu vojaku v Valjevu.

## Za kratek čas.

Previdnost. Zdravnik: »Povejte vaši ženi, da je gluhost naj nič ne skrbi. Nevarnosti ni, to pomenja le, da se je začela starati.«

Strahec: »Prosim, gospod doktor, bodite tako prijazni in ji povejte to samil!«

Po ovinkih. Zlatko: »Teta, igravja menažerijo! Jaz bom sloni!«

Teta: Dobro, Zlatko! Kaj bom pa jaz?»

Zlatko: »Oh, ti pa bodi tista dobra gospa, ki slonu vedno daje sladkor in bonbončke!«

Ni bilo dovolj. Katehet je vprašal dečka koliko je božjih zapovedi. Fant nekoliko premišluje, potem pa reče: »Sto jih je!« Katehet ga seveda pošteno natepe. Ko je deček korakal žalostno domov, sreča svojega prijatelja in ga vpraša: »Če bi te katehet vprašal, koliko je božjih zapovedi, kaj bi mu odgovoril?«

»Kaj? Deset jih je!«

»Deset?« pravi tepeni deček zaničljivo. »Jaz sem mu rekel, da jih je sto, pa me je še pošteno natepel!«

## Ste preveč občutljivi za mrzli zrak?

Vsakovrstne bolečine se takoj pojavijo? Slabost? Oj, kako tu oblažujejo bolečine in utrujejo telo masaže s Fellerjevim pravih Elza-fluidom! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 27 K.

**Potrebova li bi odvajajoče, želedeokrepečujoče sredstvo?** Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza kroglic. 6 škatlic 12 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje.

**Evgen V. Feller, Stubica dolnja, Elza-trg št. 356. Hrvatska. 1590 P 15-2**

Samo pet minut zadostuje večkrat, da si človek povzroči neprecenljivo zgubo, zato je potrebno, da Vam kaže ura točno na minuto. Ilustrovani cenik, katerega lahko zahtevate od tvrdke H. Suttner, Ljubljana št. 983 Vam svetuje glede res dobrih ur specialne znamke »Iko« iz lastne tvornice v Švici, pa tudi drugih zlatih in srebrnih predmetov. Pa tudi druge potrebščine n. pr. škarje, nože, britve, doze za cigarete in smodke, dijamante za rezanje stekla, nažigalce in denarnice kupite dobro in za zmerno ceno pri tvrdki H. Suttner, Ljubljana št. 983.

## Ženitna ponudba.

Samec, 35 let star, se želi seznaniti s pošteno gospodično, ali vdovo, tudi z enim otrokom, s premoženjem ali kakšno obrtjo. Ima premoženja v vrednosti 45.000 K.

Ponudbe s sliko do 20. tm. na uprav. »Nove Dobe« pod št. 203.

Solidna gospodična išče stanovanje in hrano. Ponudbe v upravnistvu. 47 3-2

Par njiv med Žalcem in Sv. Petrom se da v najem ali prodaja. Naslov se izve v upravnistvu. 53 3-2

Iščem gostilno v najem v celjski okolici. — Naslov se izve v upravnistvu. 41 3-2

Sprejme se na hrano uradnika ali dijaka. Naslov v upravnistvu lista. 22 3-3

## Obleke

za gospode perilo in čevlji, in obleke za gospe se prodajo.

Vpraša se od 9-10. dop. in 1-3. popoldne v Gregorčičevi ulici 5. 63 1

## Kmetško posestvo

približno 40 oralov njiv, vinogradov in gozda se takoj prodaja. Vpraša se v Medlogu 14 pri Celju, (Forsthoft) 61

## Knjigovodja

ali knjigovodkinja

64 se takoj sprejme pri 2-1  
**Blaž Sodinu,**  
lesni trgovec  
v Celju, Kocenova ulica.

## Hmeljevke

10 vagonov od 7-10 m dolge, 1<sup>a</sup> blago se odda za takojšnjo dobavo. Ponudbe na Anončni zavod

**Drago Beseljak**  
Ljubljana, Cankarjevo nabr. št. 5.

## Razpis.

Občinski urad Muta oddaja gostilno in stanovanje v občinski hiši pri Dravskem mostu na Muti; istotako pobiranje mostnine in javne tehtnice. Poleg gostilne je tudi njiva 14 ar. in vrt 8 ar. — Ponudbe je vlagati do 1. feb. 1920 na občinski urad Muta.

Občinski urad Muta 7. januarja 1920.

Gerent:

66 1

**Miloš Oset.**

## Naročila

na kremo, lečilo, vasilino, sveče, toaletno in pralno milo, cigaretni papir in stročnice ter za vse drugo galanterijsko in špecerijsko blago prosi tvrdka

**Stadler & Schmid,** 62 1

**Maribor, Vetrinjska ul. 30.**

V sredo, dne 14. t. m. se vrši v vel. dvorani hotela Union v Celju velik popularen

# KONCERT

Mariborske vojaške godbe pod vodstvom g. Fr. Herzoga

Začetek ob 20. uri.

Vstopnina 5 kron.

Po programu ples v mali dvorani.

68

K obliini udeležbi vljudno vabi hotelir M. Martinović.

## Knjigarna, Goričar & Leskovšek: Celje

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin na debelo in drobno.

## FRANC KRAMAR

Na debelo in drobno! **CELJE** Na debelo in drobno! 375 52-39

Zaloga igrač, galanterijskega, norimberškega in modnega blaga ter kranjskih izdelkov.

Velika zaloga najboljših stročnic in cig. papirja.

Izdelovanje vseh vrst čevljev od priprostih do najfinejših po dnevnih cenah 45 150-3

**Rud. Zontič**  
Celje (blizu kolodvora)  
Kocenova ulica št. 2.

## Ženitna ponudba.

Samostojni obrtnik s premoženjem, želi v svrhu ženitno znanja s pošteno gospodično ali vdovo. Resne ponudbe pod »Prednost«, pošto ležeče, Zalec. 49 2-2

## Proda se.

dvokolesni mesarski voz, 1 sod dobrega hrušovca in nekaj starega pohištva. Kje, pove upravnistvo. 59 2-2

## Kupim

58 2-2  
dva zdrava močna konja, srednje teže, za poljsko delo.

Ponudbe z navedbo starosti, cene in drugo na naslov:  
**Jos. Pauer, Braslovče,**  
Savinjska dolina.

## Učenca,

55  
pridnega in poštenega sprejme v trgovino s papirjem  
**Janko Bovha, Celje**  
Kralja Petra cesta 31.

## Mlinar

se sprejme takoj ali pozneje, če mogoče samski, za mali umetni mlin pri 50 2-2

**Florjanu Gajšek**  
v Loki pri Žusmu.

Hrana in stanovanje v hiši, zahteva plače se naj v ponudbi navede.

Stole, žimnice, razno pohištvo in tapetniške izdelke ima v

založbi: **Marija Baumgartner**

287 156-32 **Gospodsk. ulica 25.**

Naročila se izvršujejo točno in solidno.

Kupi se hiša ali se pa v najem vzame mala trgovina z gostilno ali brez iste v bližini železniške proge. Ponudbe na E. Šuster, Kaplja vas, Sv. Pavel pri Preboldu. 55 4-2

Kupi se v Celju ali bližnji okolici manjša hiša z vrtom

ali posestvo v dobrem stanju. Ponudbe se prosijo na upravo tega lista pod šifro 1313. 19 3-3

Prodajo se 4 dvojnata okna srednje velikosti, in 3 izlivi. Vpraša se v Gosposki ul. št. 6. 37 2-2

261 52-50

## Vinko Kukovec

stavbno podjetje in trgovina

z lesom

Lava št. 22 pri Celju

## Za apno žgati

išče delniška družba dobro moč, strokovnjaka. Znati mora postaviti poljske peči. Služba je dobra in stalna. Ponudbe naj se pošljejo na 44 3-2

Blocknerjev anončni zavod Zagreb, Jurjevska ulica št. 31 pod šifro »Vapno« 781.

## Ivan Ravnikar Celje

kupuje po najvišjih dnevnih cenah:

laneno seme, suhe gobe, in vosek.

## PRIPOROČAM

SEURADOM, ŠOLAM IN PISARNAM Z VELIKO ZALOGO VSEH VRST PAPIRJA IN PIS. POTREBŠČIN

**JANKO BOVHA**

KRALJA PETRA CELJE CESTA ST. 31

V zalogi velika izbira vseh vrst šolskih potrebščin kakor: svinčniki, peresa, zvezki, črnilo, radirke, tablice, barvice itd. Postrežba točna in solidna, cene nizke.

10-9

## Sedlarska in tape-tarska delavnica

## Iv. Strelec

245 104-83

**Celje,** Samostanska ulica št. 16.